

**RADA MIEJSKA
W LUBINIE**

**UCHWAŁA NR XLVI/346/13
RADY MIEJSKIEJ W LUBINIE
z dnia 17 grudnia 2013r.**

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r. poz. 124, z późn. zm.) **uchwala się, co następuje :**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, dla miasta Lubina na rok 2014”, w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Lubina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2014 r.

Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej

Bogusława Potocka-Zdrzałik

Gminny Program
Profilaktyki,
Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
dla miasta Lubina
na rok 2014

Podstawa opracowania programu

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

**Prowadzenie działań związanych z profilaktyką,
rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób
uzależnionych oraz przeciwdziałaniem narkomanii
należy do zadań własnych gminy miejskiej Lubin.**

**Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i
rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów,
o których mowa w art. 10 ust 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i nie
mogą być przeznaczone na inne cele (art. 18² ustawy o wychowaniu w
trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).**

ROZDZIAŁ I

1. Diagnoza problemu uzależnień w rodzinie.

Uzależnienie od alkoholu i innych narkotyków stanowi jeden z podstawowych problemów społecznych w naszym kraju. Ponad 80% dorosłych Polaków pije napoje alkoholowe, a co piąta osoba ma z tego powodu problemy. W ostatnich latach nasila się niepokojąca tendencja – rośnie liczba nadmiernie pijących i uzależnionych kobiet. Należy podkreślić, że alkohol działa bardziej toksycznie na organizm kobiety niż mężczyzny, stąd ryzyko negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu przez kobiety jest znacznie większe. Posługując się wynikami polskich badań społecznych, rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, liczbę osób uzależnionych od alkoholu w Polsce można oszacować na ok. 700 – 900 tys., zaś osób pijących ryzykownie i szkodliwie na ok. 2,5 – 4 mln. To, że alkohol jest legalnym, kulturowo akceptowanym narkotykiem, usypia czujność osób pijących, które często bagatelizują ryzyko zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu. Ponadto ze względów coraz większej dostępności ekonomicznej alkoholu w naszym kraju mogą wiązać się przestępstwa i wykroczenia. Do najczęstszych zaliczamy nielegalny import, produkcję, reklamę i sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym. Poważnym problemem jest nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich

wypadki drogowe, często ze skutkiem śmiertelnym. Kolejny obszar to przestępstwa z obszaru przemocy domowej.

Uzależnienie jest uznane za chorobę w sensie medycznym. To czy osoba zachoruje zależy od wielu czynników między innymi cech osobowości, od uwarunkowań genetycznych, wzorców rodzinnych czy warunków środowiskowych. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu ma nie tylko ten, kto pije, ale również osoby pozostające w bliskich, emocjonalnych relacjach z alkoholikiem. Choroba obejmuje całą rodzinę także osoby, które nie piją. Szczególnie destrukcyjnie wpływa na dzieci. Człowiek pijący ryzykownie, szkodliwie lub uzależniony od alkoholu dostarcza swoim bliskim problemów emocjonalnych, zdrowotnych i finansowych co sprawia, że wszyscy borykają się z szeroko rozumianym „problemem alkoholowym w rodzinie”.

Każde chemiczne uzależnienie jest chorobą nieuleczalną, pierwotną, śmiertelną i postępującą. Będąc chorobą samą w sobie, powoduje inne schorzenia somatyczne i psychiczne. Wg. Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Nadmierne i szkodliwe spożywanie alkoholu wywołuje lub przyczynia się do ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Choroba alkoholowa może dotknąć każdego, niezależnie od wykształcenia, płci, wieku czy statusu społecznego.

2. Specyfika problemów uzależnień u dzieci i młodzieży.

Każde użycie alkoholu przez osoby nieletnie jest nadużyciem. Tempo rozwoju uzależnienia od substancji psychoaktywnych u dzieci i młodzieży uwarunkowane jest głównie chemicznym działaniem narkotyków na sferę przeżywanych uczuć i emocji oraz niedojrzały system wartości i rozwijającą się osobowość..

Substancje psychoaktywne zniekształcają rzeczywistość i obraz własnej osoby w kierunku pozornie większych możliwości. Przenoszą nas sztucznie w obszary przyjemniejszych doznań. Dają poczucie ulgi, odprężenia oraz złudne wrażenie lepszej zabawy i większych kompetencji w relacjach interpersonalnych. U osób dorosłych system regulowania uczuć i przeżyć jest bardziej ugruntowany i dojrzały, tak więc narkotyk przez dłuższy czas nie jest w stanie go uszkodzić. U dzieci i młodzieży natomiast naturalne systemy regulacji sfery uczuciowej oraz osobowej są w trakcie kształtowania się i przez to są bardziej podatne na chemiczne regulowanie. Jest to niebezpieczne, ponieważ uszkadza naturalne możliwości i zasoby rozwojowe dziecka do radzenia sobie z lękiem, frustracją czy innymi trudnymi emocjami, a także z przeżywaniem radości i satysfakcji życiowej.

Niepokojący jest fakt, że dzieci i młodzież mają częste i systematyczne kontakty z alkoholem. Wpisany jest on coraz mocniej w świadomość młodych ludzi, jest ogólnie dostępny bardzo popularny i często jest wstępem do nadużywania innych narkotyków. Wg. danych PARPA ponad 80% nastolatków ocenia nabycie alkoholu jako łatwe. Dotyczy to tych młodych ludzi, którzy samodzielnie nabyli alkohol. Zaledwie 10% zakupów alkoholu kończy się odmową sprzedaży ze względu na młody wiek. Innym niepokojącym zjawiskiem jest rosnąca z roku na rok liczba młodych ludzi zażywających nielegalną marihuanę. Z informacji Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii wynika, że przeprowadzone w ostatnich latach badania w Polsce odnotowują wzrost konsumpcji marihuany i haszyszu (przetworów konopi indyjskich), zarówno wśród młodzieży, jak i w populacji generalnej.

Prowadzony przez Krajowe Biuro monitoring ilości osób zgłaszających się do leczenia z powodu uzależnienia od narkotyków potwierdza, że większość z nich prezentuje problemowe zażywanie marihuany. Dotyczy ono przede wszystkim ludzi młodych pomiędzy 15 a 34 rokiem życia, przy czym najwyższy wskaźnik używania jest zgłaszany w grupie wiekowej 15 a 24 lat.

Badania ankietowe przeprowadzone w lubińskich szkołach podstawowych i gimnazjach potwierdzają wczesny wiek inicjacji, zarówno nikotynowej, jak i alkoholowej, a także wskazują na wysoki odsetek dzieci i młodzieży szkolnej mającej już pierwsze doświadczenia z używkami, w tym dopalaczami i narkotykami.

Reasumując, prowadzenie szerokich i skutecznych działań profilaktycznych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych w Lubinie jest konieczne. Większość szkód związanych z występowaniem problemów uzależnień to straty pokoleniowe i długofalowe, obejmujące obszary psychologiczne, zdrowotne, rodzinne i społeczne.

3. Szkody związane z nadużywaniem alkoholu.

Szkody występujące u osób uzależnionych:

- Uszkodzenie zdrowia fizycznego i psychicznego związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu i innych narkotyków.
- Uszkodzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej dzieci i młodzieży.
- Samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu i innych narkotyków.

Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym

- Problemy dorosłych osób żyjących z alkoholikami.
- Problemy dzieci wychowywanych w domach, w których występuje problem alkoholowy, narkotykowy czy przemoc domowa.
- Problemy Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA).

Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy

- Absencja i wypadki.
- Obniżenie jakości i wydajności pracy.
- Wzrost bezrobocia w związku z problematyką uzależnień.

Naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe

- Przystępczość osób nietrzeźwych, w tym prowadzenie pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwym.
- Alkoholowe zaburzenia zachowania w miejscach publicznych.

Z danych Urzędu Miejskiego w Lubinie wynika, że w roku 2012 w naszym mieście wydatkowano na napoje alkoholowe ponad 86 314 637,16 zł, zaś średnia ilość czystego alkoholu etylowego spożytego w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 8,2 litra. W skali kraju spożycie czystego alkoholu na jednego obywatela wynosiło 9,16 litra. Z danych PARPA wynika również, że w 2012r. udział napojów wysokoprocentowych w strukturze

spożycia alkoholu w kraju wynosił 32,7%; piwo stanowiło ponad 59,5% ogólnego spożycia; a wino i miody pitne 7,7%.

Biorąc pod uwagę zarówno rozmiar szkód będących efektem nadużywania napojów alkoholowych, jak i ilość spożywanego alkoholu ważne jest systematyczne szkolenie kadry psychologicznej, socjoterapeutycznej, pedagogicznej i terapeutycznej dla jak najlepszej jakości prowadzonych działań specjalistycznych w naszym mieście. Aby Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lubinie był rzetelnie i skutecznie realizowany, a także by przynosił spodziewane efekty należy wspierać instytucje realizujące zadania wynikające z programu poprzez dofinansowywanie ich profilaktycznej działalności zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działaniami profilaktycznymi należy objąć jak największą liczbę mieszkańców miasta we wszystkich grupach wiekowych. Jednak szczególny nacisk trzeba położyć na prowadzenie szerokich oddziaływań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Ze względu na korzyści płynące z modelowania wzorców życiowych wolnych od używek, nie wolno w działaniach profilaktycznych pominąć dzieci w wieku przedszkolnym.

4. Oczekiwane korzyści z realizacji programu.

Realizacja programu może przynieść korzyści w sferze ekonomicznej, zdrowotnej i rodzinnej oraz poprawić w sposób znaczący jakość życia społeczeństwa. Wzrost świadomości i wiedzy na temat działania i skutków zażywania alkoholu i innych narkotyków oraz podjęcie kroków w kierunku terapii uzależnień, może przyczynić się do zmniejszenia wydatków na pomoc społeczną, opiekę zdrowotną, obniżyć ryzyko wypadków, zachorowań i śmiertelność. Ponadto może wpłynąć na poprawę efektywności i produktywności pracowników oraz zmniejszyć wydatkowanie środków finansowych związanych z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości. Nieocenioną korzyścią będzie zmniejszenie rozmiaru zjawiska przemocy domowej, a tym samym zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.

ROZDZIAŁ II

1. Podstawowe cele i strategie programu.

Do głównych celów Programu zaliczyć należy:

- 1) Rozpoznawanie problemu nadużywania i uzależnienia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 2) Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej z zakresu wiedzy dotyczącej choroby alkoholowej, współuzależnienia i przemocy domowej.
- 3) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i specjalistycznej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholowego.

- 4) Zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy domowej i łagodzenie jego skutków.
- 5) Zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie alkoholowej i dostępności specjalistycznej pomocy.
- 6) Koordynacja działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy i ochrony ofiar przemocy.

2. Zasady polityki Programu.

- 1) Zadania programu powinny być określone realistycznie i dostosowane do potrzeb miasta Lubina.
- 2) Program opiera się na profesjonalnym modelu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
- 3) Zadaniem programu jest poprawa aktualnego stanu działań i usług związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii.
- 4) Podstawą realizacji programu jest wzmacnianie i promowanie działań skutecznych w obszarze profilaktyki i terapii uzależnień oraz minimalizowanie działalności pozornej i nieefektywnej.

3. Zamierzone efekty Programu.

- 1) Zwiększenie świadomości, wrażliwości społecznej i wiedzy na temat problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy rówieśniczej wśród mieszkańców Lubina.
- 2) Ograniczenie ilości spożywanego alkoholu i zażywania narkotyków przez młodzież.
- 3) Zmniejszenie nowych przypadków uzależnień.
- 4) Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.
- 5) Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia fizycznego i psychicznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych narkotyków.
- 6) Zmniejszenie rozmiaru dysfunkcji rodzinnych spowodowanych problemami uzależnień.
- 7) Zmniejszenie udziału zjawiska nietrzeźwości wśród przyczyn naruszenia prawa i porządku publicznego.
- 8) Promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych w rodzinie.
- 9) Zmniejszenie rozmiaru zjawiska przemocy domowej.
- 10) Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu profilaktyki.

ROZDZIAŁ III

1. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu.

Program jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie we współpracy i współrealizacji z:

- 1) Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie.
- 2) Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym
- 3) Szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi, szkołami ponadgimnazjalnymi i przedszkolami.
- 4) Placówkami służby zdrowia, w tym głównie:
 - a. Centrum Diagnostyczno – Terapeutyczne „Medicus”.
 - b. Centrum Psychiatrii i Psychologii „MariaMed”
- 5) Organizacjami pozarządowymi, w tym stowarzyszeniami abstynenckimi, sportowymi i in.
- 6) Klubami sportowymi i innymi podmiotami działającymi w sferze sportu i kultury fizycznej
- 7) Strażą Miejską
- 8) Policją
- 9) Sądem
- 10) Miejskimi instytucjami kultury.

2. Realizacja Programu.

Główne kierunki działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie na rok 2014 określone są w regulaminach, programach, statucie Ośrodka i obejmują następujące obszary:

Profilaktyka dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień.

- Promowanie zdrowego i wolnego od substancji psychoaktywnych stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia problemem uzależnień dzieci i młodzieży poprzez:
 - prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w placówkach oświatowych,
 - prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (jako integralny element programów profilaktycznych), socjoterapeutycznych oraz opiekuńczo - wychowawczych wraz z dożywianiem,
 - promowanie i organizowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
 - wspieranie rozwoju młodych talentów.
- Organizowanie i finansowanie zajęć, imprez masowych, plenerowych imprez sportowych, spektakli teatralnych, happeningów, projektów, koncertów muzycznych i programów sportowo-rekreacyjnych
- Prowadzenie prelekcji profilaktycznych i wykładów psychoedukacyjnych w szkołach lubińskich oraz prowadzenie zajęć edukacyjno – warsztatowych dla rodziców i nauczycieli.
- Poszerzanie oferty oraz utrzymanie bazy sportowo-rekreacyjnej w celu pożytecznego spędzania czasu wolnego bez używek
- Superwizja Szkolnych Grup Profilaktycznych.
- Finansowanie wyposażenia placówek, zakupów niezbędnych materiałów i sukcesywne modernizowanie pomieszczeń dydaktycznych na potrzeby prowadzenia programów profilaktycznych.

- Współorganizowanie i prowadzenie merytoryczne zajęć i obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.
- Kontynuacja projektu profilaktycznego „Zakup Kontrolowany” w celu oceny dostępności alkoholu dla osób nieletnich oraz zwrócenia uwagi sprzedawców, właścicieli sklepów i świadków sprzedaży alkoholu w sklepach, że dorosły wygląd nie oznacza pełnoletności upoważniającej do zakupu napojów alkoholowych.

Działalność terapeutyczna wobec osób uzależnionych, współuzależnionych oraz z kręgu DDA.

- Prowadzenie konsultacji merytorycznych, terapii indywidualnych, małżeńskich i rodzinnych z zakresu problematyki uzależnień, współuzależnienia, specyfiki DDA.
- Objęcie pomocą psychologiczną i prawną rodzin, w których występują problemy alkoholowe i/lub problemy narkomanii oraz problemy wychowawcze będące skutkiem rodzinnej dysfunkcji.
- Konsultowanie i kierowanie osób uzależnionych do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego o charakterze stacjonarnym lub ambulatoryjnym.
- Prowadzenie grup terapeutycznych, psychoedukacyjnych, i grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych..
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej oraz motywowanie ich do podjęcia kroków umożliwiających zmianę sytuacji życiowej.
- Współorganizowanie i prowadzenie merytoryczne obozów terapeutycznych dla dorosłych.
- Wspieranie działań wobec osób doznających przemocy między innymi w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.
- Wsparcie rodzin, których członkowie trafiają do Izby Wyrzeźwień.
- Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Ponadto pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym tych rodzin, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Wsparcie instytucji i stowarzyszeń oraz współdziałanie z podmiotami w zakresie zwalczania uzależnień.

- Finansowanie i wspieranie działalności merytorycznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubinie.
- Wsparcie merytoryczne i dofinansowywanie merytorycznej działalności stowarzyszeń abstynenckich.
- Zapewnienie całodobowego schronienia osobom tego pozbawionym, pozostającym w sytuacji kryzysowej.
- Współpraca w ramach działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem jest niesienie wspólnej, uzgodnionej i profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii w mieście.

- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów prawa związanych z reklamą, promocją oraz sprzedażą napojów alkoholowych i występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego w tym zakresie.

Działalność informacyjno - edukacyjna w zakresie problematyki uzależnień.

- Współpraca w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Krzywdzonego Dziecka – konsultacje prawne z zakresu problematyki uzależnień chemicznych, przemocy psychicznej, fizycznej, rozdzielności majątkowej, podziału majątku, alimentów, eksmisji i rozwodów z orzekaniem o winie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w tym m.in. społecznej kampanii za pośrednictwem lokalnych mediów (artykuły prasowe, internet, telewizja).
- Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi oraz rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i terapeutów.
- Podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży wyrobów tytoniowych i alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Lubinie

1. Członkom Komisji za udział w posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
 - dla Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego Komisji – 11%
 - dla pozostałych członków Komisji – 9%
 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Wynagrodzenie jest wypłacane do 10-tego każdego miesiąca na podstawie listy wypłat należności dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za poprzedni miesiąc, podpisanej przez Dyrektora lub Zastępcę Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie i Główną Księgową bądź zastępcę Głównej Księgowej.
3. Listę wypłat wynagrodzeń sporządza się na podstawie list obecności członków Komisji na posiedzeniach.

Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej

Bogusława Potocka-Zdrzałik